

Vlasinsko leto

Danas

●● UTORAK, 5. jul 2011, broj 5027, godina XV, cena 30 din, 20 den, 1 KM, 0,5 EUR (CG), 5 kuna, 1,2 EUR (GR)

www.danas.rs

Novica Tončev, prvi čovek opštine Surdulica kome građani veruju i od koga očekuju, a on najavljuje nove zajedničke projekte za bolji kvalitet života

Surdulica će biti prepoznatljiva na karti Evrope

Guča pre Guče

Uredene male varoši

Surdulica je moj grad. Moj dom je ovde, i u mom rodnom selu Božica, gde sam proveo najranije detinjstvo. Ovde su moji prijatelji, porodica, moj život. Svoje nekadašnje želje mogu sada da realizujem kao predsednik opštine. Moja vizija Surdulice moja je davna želja da bude gradić za primer, po arhitekturi, po savremenim uslovima za život, i sadržajima po meri svakog njenog žitelja, ali i građanina Evrope - kaže za *Danas*, Novica Tončev, predsednik opštine Surdulica, uoči 26. *Vlasinskog leta*.

● Šta su bili prvi koraci u vašoj viziji ideje „uređene male varoši“, na kakvu sve više liči Surdulica?

- Najpre smo pristupili stvaranju elementarnih uslova za život. Za samo dve i po godine uložili smo oko milijardu dinara u puteve i kanalizacionu mrežu u opštini i rešili komunalne probleme, osavremenili škole; uskoro više neće da bude dece na listi čekanja za obdanište, imamo novu, reprezentativnu zgradu opštine, stambeno smo zbrinuli još osam izbeglih i socijalno ugroženih porodica, gradski bazen ponovo radi, vraćen je sjaj našim crkvama. Sve smo to uspešnim sredstvima države koja je prepoznala potrebe za investicijama. Posebno sam ponosan na novi gradski trg koji ćemo svečano da otvorimo baš na 26. *Vlasinskom letu*.

● Kad se govori o infrastrukturnim projektima obično se u javnosti juga, ali i šire, to komentariše kao deo političke

kampanje ili promocije moćnog pojedinca. Kako to izgleda iz vašeg ugla i na konkretnom primeru Surdulice?

- Nije namera da gradimo samo radi gradnje. Uzalud nam je sve što uradimo, a mi kao lokalna samouprava i možemo da preduzimamo samo takve poduhvate, ako i stanovnicima ne pružimo bolji život. Znamo da je kriza. Teško je sačuvati stara, a još teže otvoriti nova radna mesta. Borimo se sa problemima i posređujemo između poslodavaca i radnika, uvek na strani rada i pravde. Tako smo ponovo pokrenuli livnicu čelika *Mačkatica* i *RS Partners*.

Imamo potencijale za skoro sve industrijske grane: iskorišćenje hidropotencijala koji koriste

Guča pre Guče

PROGRES: Evropska podrška jugu

Značajno mesto u naporima da se podrži jug Srbije pripada Evropskom partnerstvu sa opštinama - *Progres*, trogodišnjem razvojnom programu Evropske unije, Vlade Švajcarske i Vlade Srbije, vrednom 18,1 milion evra, koji se realizuje 25 opština sa juga i jugozapada zemlje.

Uvažavajući složenost i raznolikost problema sa kojima su suočeni ovi nedovoljno razvijeni krajevi, aktivnosti *Prograsa* su podeljene u četiri komponente: dobro upravljanje - tema koja prožima ceo *Program* i koja podrazumeva pružanje podrške opštinama da unaprede poštovanje principa odgovornosti, javnosti, učešća građana i efikasnosti u svom radu, opštinsko upravljanje i planiranje razvoja, koje ima za cilj da pomogne lokalnim samoupravama da poboljšaju kvalitet usluga koje pružaju građanima i privredi, infrastruktura - kroz koju sufinansiramo projekte i pružamo podrške u izradi tehničke dokumentacije i, konačno, javna svest i brendiranje područja, koja uključuje promociju razvojnih potencijala i rad na jačanju javne svesti o ključnim društvenim problemima i načinima za njihovo rešavanje.

Progres je krajem juna obeležio svoju prvu godišnjicu i sumiraju se ostvareni rezultati. U južnoj Srbiji, Evropska unija i Vlada Švajcarske su preko *Prograsa* u prethodnih godinu dana podržale dvadeset projekata koji su rezultat partnerstva između organizacija civilnog društva i lokalnih samouprava, a koji imaju za cilj da donesu pozitivne promene u zajednici, u prvom redu da poboljšaju položaj Roma i podrže mlade, izgradnju i formiranje opštinskih uslužnih centara u Bosilegradu, Crnoj Travi i Trgovištu (u okviru aktivnosti da se poboljša kvalitet opštinskih usluga), izradu niza regulacionih planova, u skladu sa *Zakonom o planiranju i izgradnji*, koji su preduslov za nova investiciona ulaganja, potpisani su ugovori o dodeli bespovratnih sredstava za realizaciju sedam infrastrukturnih projekata u Toplici, odobreno je finansiranje još sedam u Jablaničkom i Pčinjskom okrugu, pri čemu svaki od projekata direktno doprinosi poboljšanju kvaliteta života građana, radimo sa opštinama kako bi podržale projekte regionalnog značaja, poput izgradnje zelene zone u Leskovcu itd.

Ovo su samo neki od rezultata, najvidljiviji i, razumljivo, najinteresantiji za građane. Međutim, suština je u potrebi da opštine uspostave mehanizme i usvoje znanja i prakse, koje će im omogućiti da efikasno i dugoročno planiraju i ostvaruju društveno-ekonomski razvoj, tako što će na najbolji način i u skladu sa zakonima koristiti svoje ljudske, institucionalne i sve ostale resurse, stvarati okruženje koje je pogodno za investicije i razvoj ekonomije, obezbeđivati finansijska sredstva za realizaciju značajnih razvojnih projekata preko donatora, a prvenstveno preko pretpripravnih fondova EU. Popularno bi se to reklo da opštine treba da osnaže svoje kapacitete. Koju god frazu da koristimo, *Progres* će pružiti priliku opštinama da se pripreme za dolazeće fondove i da poboljšaju uslove za investiciona ulaganja. Na opštinama je da tu priliku iskoriste.

Vlasina i Vlasinsko jezero potencijal od regionalnog značaja u razvoju turizma

Sunce u Srbiji budi se na Vlasini

Prirodna fabrika zdravlja

Na mestu gde se u prošlosti nalazila tresava, poznata kao Vlasinsko blato, sa ševrom, trskom i samo mestimičnim vodenim površinama i isticala reka Vlasina, nastalo je današnje Vlasinsko jezero. *Biserno jezero*, čija boja vode varira od sivo plave pored obale do zatvoreno plave na sredini jezera, sa zelenim priobalnim površinama, daje poseban koloritet vlasinskom pejzažu.

Vlasinsko jezero oivičava zatalasana visoravan u vidu prostranog zelenog ćilima išaranog livadama, pašnjacima i šumama koje kriju raznovrstan biljni i životinjski svet. Jezero nadvisuju planinski masivi, na čijim padinama je grupisano nekoliko vlasinskih naselja između kojih žubore bistri potoci i rečice sa šumovitim klisurama. Od planina koje okružuju jezero posebno se izdvajaju Čemernik i Vardenik, s vrhovima Mali i Veliki Strešer (1.876 metara).

Područje Vlasinskog jezera odlikuje se i značajnim kulturnim spomenicima i etnografskim vrednostima, kao što su manastir u Palji, crkva u Božici, Klisuri, Crnoj travi i Kula u Klisuri.

Prirodne lepote i retkosti ovog područja koje čine planine, klisure, vodopadi, izvori, reke, flora i fauna, kao i blagonakloni uticaj klime i tišina planinske prirode, čine ovo mesto idealnim za boravak u različitim periodima godine. Zbog ovih odlika područja u toku su istraživanja *Zavoda za zaštitu prirode* radi zaštite ovog područja kao parka prirode.

Odmor na Vlasinskom jezeru pogoduje organizmu i zimi i leti - u proleće kad se priroda budi, i zimi - kada već miriše na sneg. Vlasina pod snegom je izvanredno lep zimski pejzaž. Na Vlasinskom jezeru i okolini vlada subplaninska klima sa kratkim suvim i svežim letima i hladnim zimama.

Maksimalna temperatura vazduha koja je zabeležena na Vlasini iznosila je 36.5 stepeni, dok je minimalna bila - minus 31.5 na *Celzijusovoj skali*.

Vlasina je idealna za razvoj zimskog, letnjeg, zdravstvenog, sportsko-rekreativnog, lovnog, ribolovnog, etno i eko turizma i zbog toga je stožer i poluga razvoja juga Srbije. Idealni su tereni za zimske sportove, jezero površine 16 kvadratnih kilometara kao stvoreno je za sve vodene sportove (kajak, skijanje na vodi, jedriličarstvo). Građa-

ni Surdulice, Pčinjskog i Jablaničkog okruga to očekuju i nadaju se tome.

Netaknuta priroda i borove, bukove i brezove šume ispresecane su pešačkim i planinarskim stazama. Dva evropska planinarska koridora prolaze baš preko Čemernika i Vlasine.

Idealna je nadmorska visina i mesto za visinske pripreme profesionalnih sportista. Ovde su

trenirali Matija Ljubek, Aleksandar Raković, fudbaleri Crvene Zvezde, Železnika... Planinski biciklizam postaje novi sport koji ima sve više pristalica, a 17. jula ovde će biti održano nacionalno prvenstvo u maunti bajku.

Lekarski je dokazano da se samo nakon deset dana boravka na Vlasini popravljaju krvna slika, a Vlasina prija i obolelima od plućnih bolesti i štitne žlezde. U privrednom smislu, Vlasina raspolaze idealnim uslovima za razvoj stočarstva i poljoprivrede. Ne tako davno ovde se uzgajalo čuveno i traženo *vlasinsko jagnje*, kao i *vlasinski krompir*. Osim delimično iskorišćenog hidropotencijala, održivi razvoj je moguće ostvariti iskorišćenjem obnovljivih izvora energije - vetra, zahvaljujući povoljnoj „ruži vetrova“, geotermalnih voda, šumske biomase i sunca.

Od dosad istraženih tridesetak izvora pitke izvorske vode, u fabrici vode *Rosa* valorizovano je tek nekoliko. Zato je Vlasina i atraktivna i vredan resurs na koji računaju i Srbija.

Tresetna ostrva, nastala su podizanjem nivoa vode, prilikom punjenja jezera, kad se sa dna podigao treset debljine od 30 santimetara do jednog metra. Ona su produkt vekovnog raspadanja mahovina tresetice. Navodno, u svetu postoji još samo jedno slično jezero u Škotskoj. Pri visokom vodostaju, ova ostrva bivaju prosto odignuta sa dna i tada slobodno plivaju od jedne ka drugoj obali, zavisno od intenziteta i pravca vetra. Tresetne galije predstavljaju jedinstveni fenomen i zaštitni znak ovog jezera.

Nosioci ugostiteljskih usluga su HUP *Evropa*, sa hotelima *Srbija* u Surdulici, hotelom „Vlasina“ i motelom „Jezero“ na Vlasini i hotelom „Vilin Lug“ u Crnoj Travi. Tu je i ugostiteljski objekat *Narcis*. Pored njih odličnu uslugu pružaju *Vila Best*, *Vlasinski vrhovi*, *Aleksandra*... Zvanične procene govore da je na Vlasini trenutno u ponudi oko dve hiljade ležajeva. ■

